

POSTANOWIENIE

Dnia 24 maja 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Grzegorzcyk

w sprawie z wniosku Z.K.
przy uczestnictwie Polskiego Związku [...] w W. , Skarbu Państwa - Prezydenta Miasta K. i Gminy Miejskiej K.
o zasiedzenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 24 maja 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w K.
z dnia 25 stycznia 2017 r., sygn. akt II Ca [...] /16, II Cz [...] /16.

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. nie obciąża wnioskodawcy kosztami postępowania kasacyjnego;**
- 3. przyznaje adwokatowi T.P. od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w K. kwotę 1350 (tysiąc trzysta pięćdziesiąt) złotych powiększoną o kwotę podatku od towarów i usług tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej wnioskodawcy w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującego od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący Z.K. powołał się na występowanie w sprawie dwóch istotnych zagadnień prawnych związanych, po pierwsze, z przerwaniem biegu zasiedzenia na skutek powództwa windykacyjnego wytoczonego przez użytkownika nieruchomości niebędącego jej właścicielem, po drugie, z możliwością przekształcenia posiadania zależnego w posiadanie samoistne w sytuacji, w której użytkownik manifestuje wykonywanie uprawnień właścicielskich. Wskazał także, że zachodzi potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości w zakresie doliczania do okresu samoistnego posiadania potrzebnego do zasiedzenia nieruchomości stanowiącej własność Skarbu Państwa czasu posiadania przed rokiem 1990, a ponadto, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wielokrotnie podnoszono, że powołanie się w skardze kasacyjnej na istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga sformułowania problemu prawnego i uzasadnienia, że ma on znaczenie dla rozwoju prawa lub precedensowy charakter. Problem ten powinien odnosić się do konkretnych, powołanych we wniosku przepisów prawa, zostać ujęty w sposób abstrakcyjny, a zarazem wiązać się z rozpoznawaną sprawą oraz przytoczonymi

podstawami kasacyjnymi. Konieczne jest przy tym wskazanie argumentów, które prowadzą do jego rozbieżnych ocen (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 13 lipca 2007 r. III CSK 180/07, niepubl.; z dnia 10 kwietnia 2014 r., IV CSK 623/13, niepubl., z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, niepubl., i z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, niepubl.).

Sformułowane w skardze kasacyjnej zagadnienia nie czyniły zadość tym wymaganiom. Dostrzec należało przede wszystkim, że pierwsze z zagadnień, a także twierdzenia dotyczące potrzeby wykładni przepisów prawnych (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.), zostały sformułowane z poczynionym *implicite* założeniem, że skarżący był w istocie posiadaczem samoistnym objętej wnioskiem nieruchomości. Z uzasadnienia zaskarżonego postanowienia wynikało natomiast, że zasadniczym powodem oddalenia apelacji było to, że wnioskodawca nie wykazał, aby on i jego poprzednicy prawni władali nieruchomością jako posiadacze samoistni przez czas wymagany do zasiedzenia. W skardze nie postawiono zarazem zarzutów naruszenia przepisów prawa procesowego, które mogłyby pozwolić na weryfikację tych ustaleń, a w konsekwencji zakwestionowanie oceny dokonanej w tym zakresie przez Sąd Okręgowy. Nie zarzucono również naruszenia stanowiących podstawę orzekania przepisów prawa materialnego (art. 336 i art. 339 k.c. w związku z art. XLVIII p.w.k.c.). Oznaczało to, że rozważane zagadnienie prawne oraz wątpliwość interpretacyjna odrywały się od okoliczności sprawy, a jako takie nie pozwalały stwierdzić istnienia przytoczonych przyczyn kasacyjnych.

Uwagi te czyniły jednocześnie bezprzedmiotowym drugie z zagadnień prawnych, skoro dotyczyło ono kwalifikacji prawnej posiadania wnioskodawcy jako zależnego albo samoistnego. Ubocznie należało zauważyć, że kwestia podniesiona w tym zagadnieniu *in abstracto* nie budzi żadnych wątpliwości w judykaturze, która konsekwentnie dopuszcza zmianę charakteru posiadania z zależnego na samoistne pod warunkiem, że zostanie ona w odpowiedni sposób zmanifestowana (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 maja 1959 r. I CR 167/59, OSNCiK 1961, nr 1, poz. 8, z dnia 12 marca 1971 r., III CRN 516/70,

OSP 1971, nr 11, poz. 207, z dnia 7 października 1997 r., I CKN 224/97, niepubl., z dnia 13 marca 1998 r. I CKN 538/97, niepubl., z dnia 17 grudnia 1999 r., III CKN 9/99, niepubl., z dnia 10 lipca 2009 r., II CSK 70/09, niepubl., i z dnia 4 kwietnia 2012 r., I CSK 360/11, niepubl.). O tym, czy taka sytuacja miała miejsce, decydują jednak okoliczności faktyczne konkretnej sprawy, których ustalenie stanowi domenę Sądów *meriti* (art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Stwierdzenie o oczywistej zasadności skargi (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) nie zostało poparte żadnymi jurydycznymi racjami, co zwalniało z potrzeby bliższych rozważań w tym zakresie. Na marginesie należało jednak podnieść, że powołanie się na przesłankę oczywistej zasadności skargi jest zasadniczo wyłączone, gdy skarżący jednocześnie twierdzi, że wykładnia znajdujących zastosowanie w sprawie przepisów prawa skutkuje powstaniem istotnego zagadnienia lub istotnych zagadnień prawnych, wymagających rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy. Stan taki koliduje bowiem z twierdzeniem o oczywistej i kwalifikowanej wadliwości kwestionowanego rozstrzygnięcia, której wymaga przyczyna kasacyjna określona w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 4 kwietnia 2011 r., II UK 24/11, niepubl., z dnia 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14, niepubl., i z dnia 18 października 2016 r., I UK 466/15, niepubl.).

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 w związku z art. 13 § 2 k.p.c. oraz art. 102 w związku z art. 398²¹, art. 391 § 1 i art. 13 § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

jw

ał